

Poznejte Vaše prasata: chování, životní pohoda a včasné intervence

Denise Wüllner, Health Assurance Veterinarian, PIC

Jak žijí divoká prasata

- V přírodě žijí prasnice v rodinných skupinách 2-4 bachyní a s jejich potomky.
- Skupina obývá prostor cca. 100 až 500 ha.
- Velikost skupiny a obývaného prostoru závisí na nabídce krmiva.
- Stádo žere, odpočívá a kojí současně.
- 70% dne stráví hledáním potravy a putováním.
- Pevná hierarchie skupiny, nová zvířata nejsou přijímána.
- Mladá zvířata tvoří nové skupiny od 7-8 měsíců.
- Kňouři žijí samotářsky.
- Denní přírůstky: cca. 100–150 g denně

Never
Stop
Improving
Your Success.

Jak žijí naše domácí prasata

„život v kotci“

Skupiny 15 až 100 ks zvířat stejného stáří
v jednom kotci:

- koryto s jedním druhem krmiva
- napáječka
- místo na spaní
- zóna aktivity
- zóna na vyměšování

Mnohem vyšší denní přírůstky než divoká prasata

Asi 70% dne odpočívají, zažívají, rostou →
30% dne jsou aktivní

Rooting behaviour

Chewing behaviour

Sniffing behaviour

A close-up photograph of a piglet drinking water from a trough. The piglet is light pink with large, upright ears. Water is dripping from its snout. In the background, other piglets are visible, and the trough consists of a row of white plastic water dispensers. The floor is made of blue plastic slats.

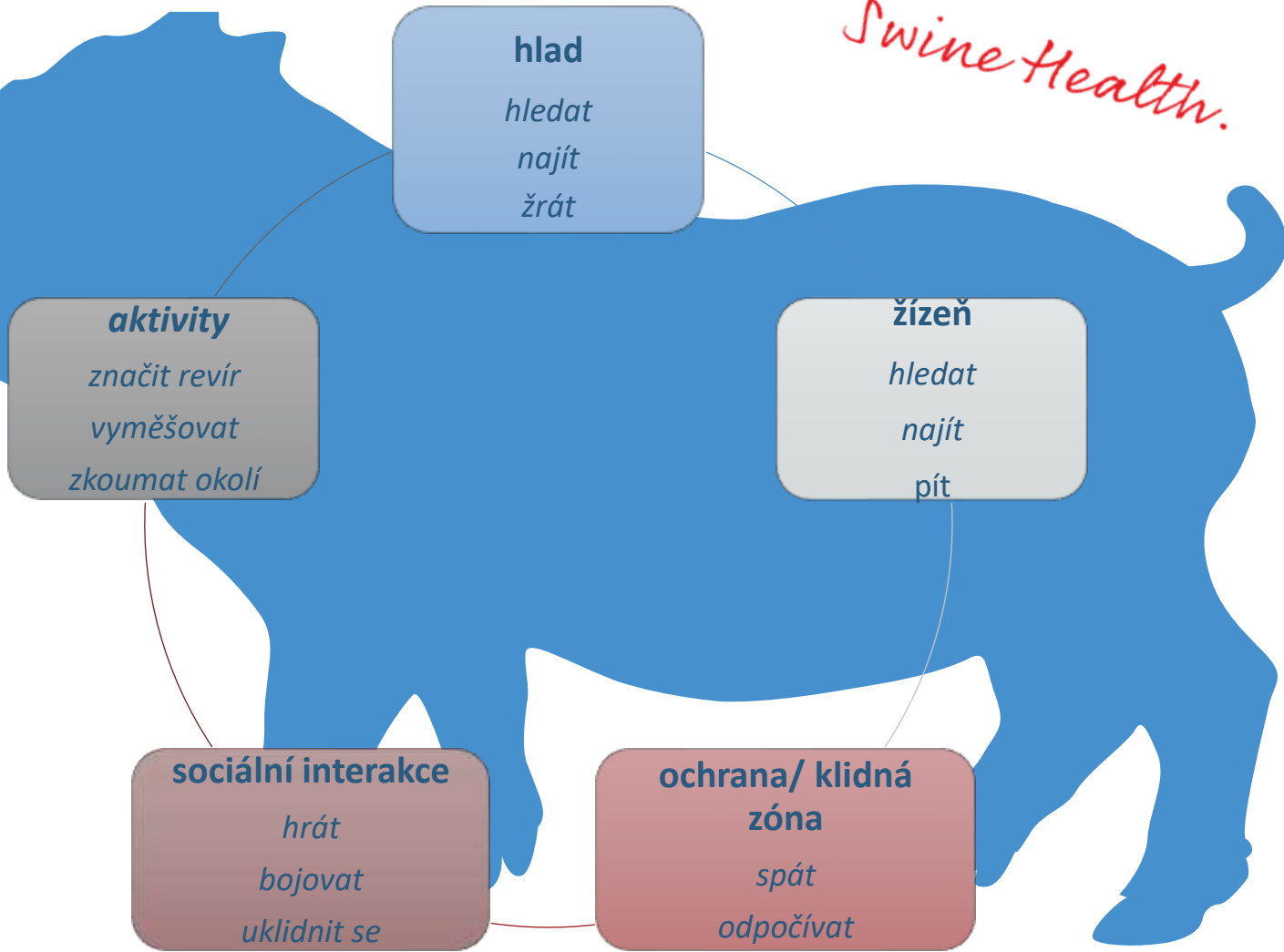
Prasata mají svoje potřeby a svým chováním nám ukazují, jak se jim vede.

Potřeby našich prasat

čerstvý vzduch

Swine Health.

Hledání řešení

Pokud některá z těchto není zabezpečena -> prase hledá řešení

Pokud prase řešení nenajde...

→ vzniká frustrace a nastupuje „náhradní chování“

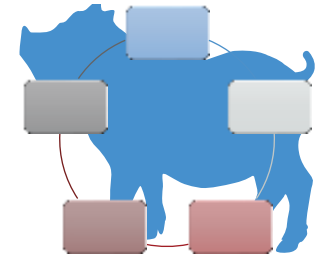
příklad: Prase má potřebu příjmu bílkovin, které nemůže přijmout z krmiva.

možné příčiny:

- příliš malá nabídka krmiva
- málo místa u koryta
- hierarchicky vyšší zvířata leží před korytem a blokují zdroj...
- nedostatek stravitelných bílkovin v krmivu

→ prase začíná hledat -> řešení nenachází -> frustrace/agrese/beznaděj

Prase je neklidné, žvýká naprázdno a kouše do všeho v okolí -> žvýkací provázky/řetízky/uši/ocasy

Co jsou varovné signály?

zvýšený neklid v kotci

Zvýšený neklid se pozná podle toho, že zvířata hledají, koušou a ohlodávají vše co najdou.

Pozitivní neklid ve stáji se může projevat normálními aktivitami – prasata se prohání a hrají si.

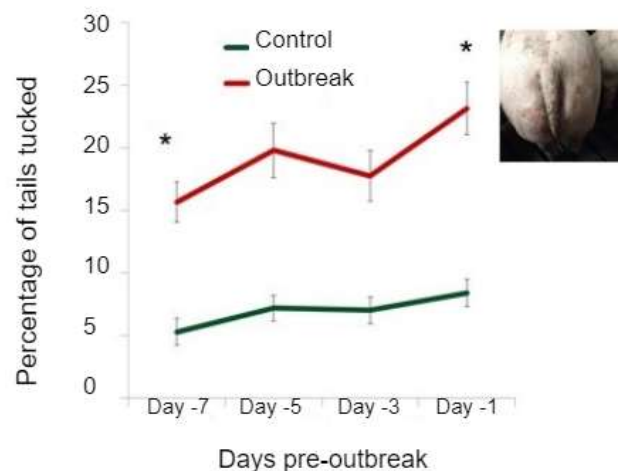

První varovné signály?

Postavení ocasu říká mnoho o pohodě ve skupině

- 15% skupiny má týden před kousacím obdobím svěšené ocasy
- 20 – 25% skupiny má den před kousacím obdobím svěšené ocasy
- Při dvoustupňovém kousacím chování začíná nejprve častá manipulace s ocasy, což je poznat na chybějícím ochlupení.

První varovné signály?

škrábance a rány na těle a na uších

- léze na ušních hrotech většinou signalizují typické žvýkání
- léze na základu uší a na bocích jsou většinou důsledkem boje o zdroje (krmivo, voda, oblíbená místa na spaní)

ever
op
proving
Your Success.

3 formy okusování

1. Dvoustupňové kousání

dlouhá chvíle a nedostatek možností zaměstnání, chybí úplné pokrytí potřeb

→ hryzání, lízání a manipulace toho, co je dostupné. Pokud není nic jiného, poslouží jiné prasce v kotci. Přitom dojde k malým zraněním, ze kterých později teče krev. Chuť krve vyvolá cílené kousání. Tento typ kousání je nejčastější variantou a může mu být předejito obohacením prostředí v kotci.

2. Náhlé a násilné kousání

nedostatek zdrojů

- výpadek napáječky
- nedostatek krmných míst, krmiva nebo živin
- špatné klima
- není adekvátní místo na spánek
- podmíněno nemocí, často onemocněním trávicího aparátu

3. Nucené kousání

jednotlivá zvířata s chorobným nucením na kousání

- často ta nejmenší prasata ze skupiny, často onemocnění např. žaludeční vředy

A jaké je dnes počasí?

Prasata potřebují čerstvý vzduch!

->kontrola kvality vzduchu

Prasata nemají ráda průvan!

->rychlost vzduchu v zóně zvířete < 0,2 m/s

Pokud je podlaha suchá a v ložišti není průvan, snášejí prasata i nižší teploty.

Ale pozor! Nemocná prasata mají mnohem větší potřebu tepla.

Prasata potřebují suché a raději tmavé ložiště s čerstvým vzduchem u hlavy a teplo pro tělo.

Vysoká hustota osazení skoro neumožňuje dobré klima - > stres je naprogramován

Poměr prasat a krmných míst

prasata žerou nejraději současně

šířka krmných míst: šířka v plecích +10%

- sele 24 kg: cca. 19 cm
- prase 120 kg: cca. 35 cm

počet krmných míst:

- tekuté krmení = 1 místo/prase
- krmné automaty s kontinuálním doplňováním:
 - sele: 1 místo / cca. 5 selat
 - výkrm: 1 místo/ cca. 8 prasat

Poměr prasat a krmných míst

prasata žerou nejraději současně

- po celé délce koryta musí být krmivo
- mezi samokrmítky nemá být velká vzdálenost, max. 2,5-3 m
- krmivo a napájení odděleno
- rychlost žraní
- sele 8 kg: ca. 3-4g / min
- sele 23 kg: ca. 6-7g / min
 - 0,9 kg krmiva: cca. 2 hodiny denně příjem krmiva
- 6 hodin hlubokého spánku

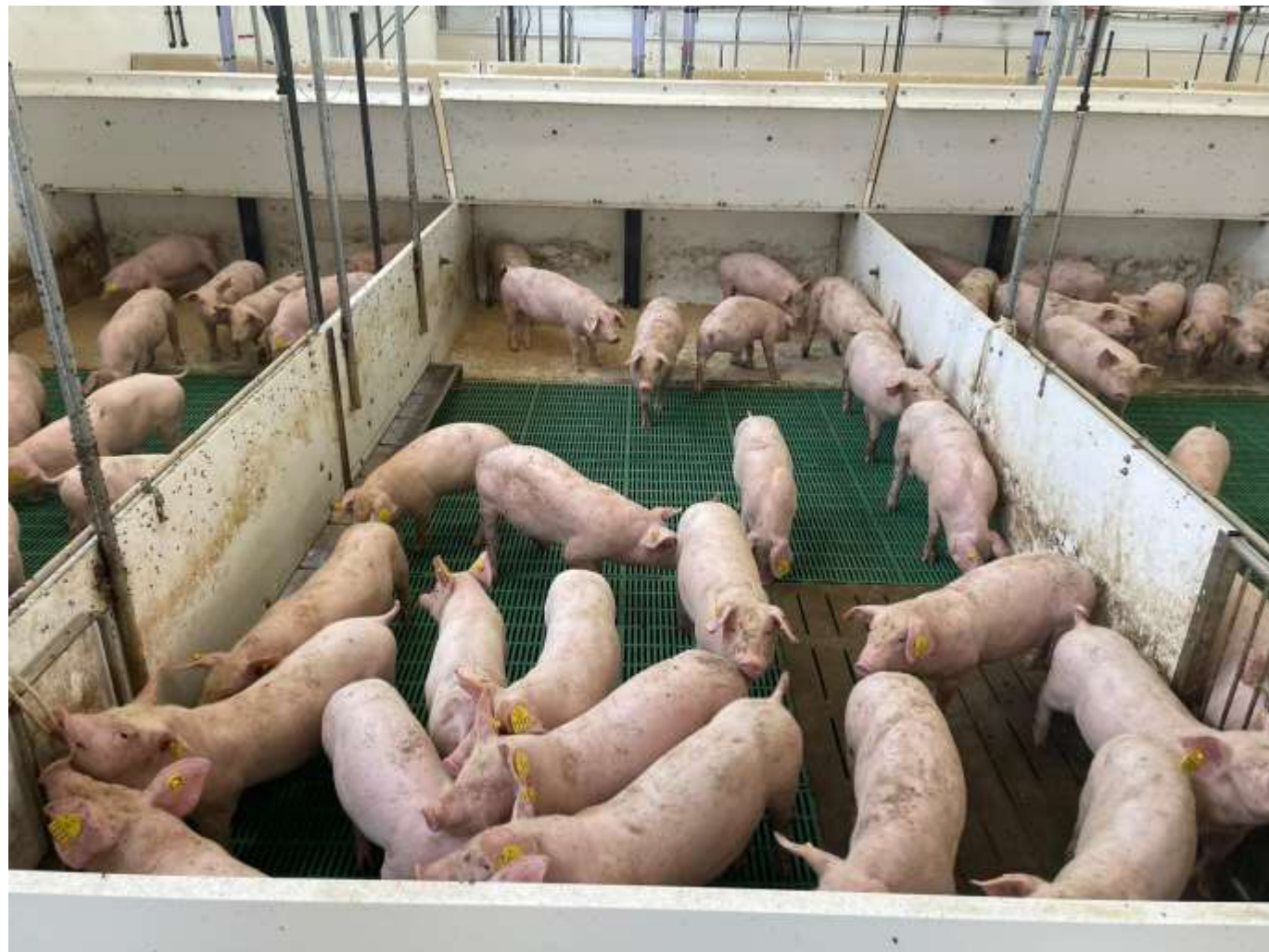
Never
Stop
Improving
Your Success.

Zkušenost z praxe – co funguje?

strukturování kotců

- krmíště s pokud možno mnoha krmnými místy
- suché ložiště -> všechna zvířata tam musí současně odpočívat
 - lépe tmavé místo
 - optimálně podsypaná pevná podlaha
- aktivní plocha s organickým materiál na zábavu
- kaliště
 - dobré je hrazení z trubek mezi kotci
 - vlhkost vodními hrami nebo napaječkou

Zkušenost z praxe – co funguje?

strukturování kotců

Hrazení mezi kotci s napaječkou

- Prasata značí svůj revír oproti sousední skupině, tím automaticky vzniká místo pro toaletu.
- Vodní zábava udržuje prostor vlhký a tak se zpravidla nepoužívá jako ložisko.

Větrání

Nové koncepty: hodně světla a vzdušný prostor usnadňují větrání

Never
Stop
Improving
Your Success.

Organický materiál na hraní

Organické materiály by měly být skladovány nejméně 4 týdny a nebo být tepelně ošetřeny!

Vhodné na hraní:

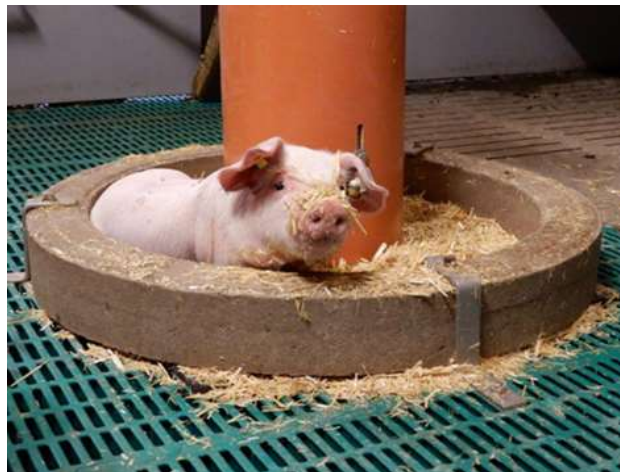
- **sláma**
- seno
- vojtěška
- rašelina
- horninová moučka/jílovité minerály (zeolity, bentonit, huminové kyseliny)
- müsli v malém množství

Osvědčilo se mít připravenou zásobu těchto materiálů, aby bylo možné rychle reagovat při prvních příznacích neklidu.

Organický materiál na hraní

Never
Stop
Improving
Your Success.

Organický materiál na žvýkání

Never
Stop
Improving
Your Success.

Organický materiál na žvýkání

Never
Stop
Improving
Your Success.

Materiál na hraní - neorganický

Shrnutí

1. Pokryt základní potřeby

- rozdělení kotců na funkční zóny
- nastavení ventilace (poloha při ležení)
- kvalitní krmivo, které plně kryje potřebu zvířat a je dobře přístupné
- dobrý přístup k hygienicky nezávadné vodě
- vhodný materiál na odreagování
- zdravá prasata-> investice do zdraví trávicího traktu

2. Dobré pozorování zvířat

- věnovat se prvním signálům
- příprava materiálu na odreagování pro případ nouze

3. Rychle reagovat

- oddělit agresivní jedince
- umístění materiálu na odreagování
- podle možnosti snížit koncentraci zvířat
- pátrat po příčině s odbornými poradci (krmivo, , voda, klima)

Radost ve stáji má smysl, protože...

šťastná prasata = šťastný farmář

Děkuji za pozornost